

پول كينچا پورتي

اينيتا نبول

سنة لك آيونه سي

۱۰۰ غروش

.....

پوسته اجرقي

۱۰ غروشدر

شكرا افانتي محمد عيسى

شهراماتي طرفنده آيمه بر نشر اولنور

نسخه سي

۱۰ غروش

.....

پوسته اجرقي

۴۰ پاره در

صافي : ۴۱

کاور ناني ۱۹۲۸

سنة : ۴

ایستاتستیک مباحثی

ایستاتستیک بر علم می یا خود بر اصولی

— ۴۰ — نوی صایردن ماعد

علم دیلین شی حادثاتی ایضاح ایتدکه چابالار. اوحالده بو مقصد آرقه سنده یچون یالکز بر اصول استعمالی ایله کنیدی تحدید ایتلیدر. حقیقی کشفه ایصال ایده جک اولان هر اصول استعمال ایدلیدر. مسئله نک بر خصوصی نقطه سی اکثریا شوویا بواسولک استعمالی اقتضا ایدر بر؛ دیگر بر نقطه یی ایسه برنجی اصولک غیری بر دیگرینه مراجعت ایدلیدکجه تدقیق قابل اولمز. اوحالده علمی تدقیق فیلان شکلی قوللایق حق یچون نزع ایدیلیدر. بوکانه ایستاتستیک بر علم صفیه یالکز بر نک اصول بوله بیله جکدر که اوده «ایستاتستیک اصولی» در. بوراده دوچار اولنه جق مشکلاتک بو بوکلکی، دیگر لرینه نسبتله اک قاریشق اولان اجتماعی حادثه لریک تدقیقده واقع اوله جقدر. بو، اک چنین قاریشیق وقایی، آره لرندکی اک مختلف اسبابک حیولت و مداخله سی تقریق ایدرک ایضاح بولی بولق یچون یالکز بر نوع اصول ایله محصور بولونق دیمکدر.

ایستاتستیک اصولینک مشترک حادثه لر احصا سنده اختیاری دکل بالعکس لازم بر اصول اولدیغنده شبه یوقدر، بولرومندن یالکز بر نک اصول نتیجه سی حقیقا ریه مز. بوکانه ایستاتستیک علم اوله رق تعریفی «فون مایر» شویله یاپور: «اجتماعی حیات حادثات و شرائطینک ایضاحنده ایستاتستیک، جمله حالنده ارقام مطالعه سی اساسینه مستند، عددلر و لوجلور واسطه سیله توصیف و افاده ایدیلش ایضاحندن عبارتدر.» بوکا نظرآ بوراده علم ایله اصول وقاعدی بر عدا ایتک صورتیه، بعضی حادثاتک مطالعه سنده، باختلاط و مبهمیت وارد؛ دیگر وقایعه قارشیلان شدقلری وقت، بو علمه اصول، بالعکس آریلیر.

ایستاتستیک نمائل و مشترک حادثانده و بولنرک داه

اولکی بحثلرده بورایه قادر و بردیکمز تفصیلاتک ضمنتده بوسؤلک جوانی موجود اولدینی یچون شمدی او نقطه نظری یجملأ آکلا تمدن باشقه برشی پائییه جفز. علم تعبیرینک مدلولی، تدقیق و مطالعه ابتدکی ماده نک بر اولماسیدر. عمومی و هرشیئی جامع علم یوقدر. علمه برلکینی و برهن شی، ماده سینک قطعی و صریح اولماسیدر. حال بوکه ایستاتستیک ماده و موضوعی برشیدن عبارت دکدر، بالعکس متعددر. انسانی وقعه لریک ایستاتستیک اولدینی کبی نظام طبیعده کی حادثاتکده ایستاتستیک وارد. دوغوم، تولد، نولغه، بوشامه، جرم، جنایت ایستاتستیکلری وارد. یاغور مقدارلریک، طوغه کونلریک، کوناشی آجیق کونلرکده ایستاتستیکلری بایلمقددر. بوماده لریک هپسینه بدن شامل اولان بر علم، «رومان» ک شو سویله جکمز مطالعه سی وجهه طبیعته مغایر برشی اولور.

«رومان» دیورکه: «بوتون عاملرک تصیفنده کی اساس اولنرک مواد و موضوعلریک مشابته و اختلافی اولوب یوقسه تدقیق و سائط منطقیه سی دکدر. ایستاتستیک اصولینک مختلف وقوف و معلومات شعبه لری یچون فائده لی اولق اوزره هر کون طوبیلا مقده اولدینی هرشی دخی، قیاس، نسبت و تجربه نک هر کون اک متنوع ساحه لر اوزرنده کشف ایتدکی شیلر قادر تک بر علمک چرچیوه سینه کیره یلیر. شو قدرکه درجه حرارتلری مساوی مختلف برلره حیوانات اهلیه ییتدیرمه تاریخینی و صبتیه قارشى تدای موضوعلری دفعه ایچینه آمتی ادعا سنده بولنل ووفیات، جنایات، اتخارلرله مختلف اراضی اصوللریک اجتماعی محسناتیده داخل ایدن بر علم مغرط و شکسز بر غلط طبیعت اولور. بوکا نظرآ ایستاتستیک، «ایستاتستیک اصولی» واسطه سیله ضبط ایده بیله جکی هر شیک علمی اوله مز.»

جنس‌لر بن بوی آز بر زمان صو کرا عددجه دیکرندن
داها چوق مهم بر فرق کوستر ایدی ، بو ایسه
مشهوداته نظر آدوغرو دکلدر . فقط بو بزم قوه‌مدر که
ایله استحصال ایده‌بیله جکمز بر ظن قوبده محدود قالیر ؟
حتی بو موضعه عمومی بر مطالعه بزی خطایه سوق
ایده‌بیلیر ، چونکه ایشله‌مکه قابیلی اولان حدودداخلنده
بزه شکسز و هیولائی بروضیتدن باشقه بر شی ویره‌من :
بوراده ارکک تولداتک فائق اولدینی ، اونده ایسه
عکسکی کوستره بیلیر . مجموعندن ایسه مثبت اولارق
هیچ بر شیک سختی اثبات اولنه‌مز .

حال بوکه علمی تدقیق بومسألینی احاطه‌لی بر صورتده
توضیح ایدر . تدقیقلر تعدد ایتدیکه ارککله قیز تولداتی
آرسنده کی نسبتک همین تام اولارق ۱۰۵ - ۱۰۶
ارککله مقابل ۱۰۰ قیز نسبت عددیسنده موقعی محافظه
وبویله دوام ایتدیککی کورولور . بلجیقاده بونسبت راز
ضعیفه‌در ، فقط عددلر دلالت و توفیه‌لرینی دائماً
محافظه ایدرلر .

بلجیقاده (۱۰۰) قیز تولداتنه مقابل ارکک نسبتی
ارکک دوغومی دور مدتلی (اورتس‌لک)

۱۸۵۰ - ۱۸۵۱	۱۰۵.۴۸
۱۸۶۰ - ۱۸۵۱	۱۰۵.۴۴
۱۸۷۰ - ۱۸۶۱	۱۰۵.۳۹
۱۸۸۰ - ۱۸۷۱	۱۰۴.۸۸
۱۸۹۰ - ۱۸۸۱	۱۰۴.۶۳
۱۹۰۰ - ۱۸۹۱	۱۰۴.۸۴
۱۹۱۰ - ۱۹۰۱	۱۰۴.۶۱

ایستاتستیک اصولیه یاپیلان علمی بر تدقیق بزه
عمومی شکله‌دی مطالعه‌لرک هیچ بروجله نمائی تیه
ایده‌مه‌جکی بر ساحده موجود بولتان « اطراد
و انتظام » لری کوستر ۱۹ نجی قرنک ایکنجی
نصفده چوق انکشاف ایش اولان عضویت بشریه
تناسبه متعلق تجربات بوکا نمائل بر چوق اطراد و انتظام
آباتنه اصل اولمشدر . کذا ، ارککله قادیسک قامت

خصوصی اوله‌رق نظام اجتماعی به عائد اولانلرنده لزوم
استعمالی صفتی محافظه ایتک شرطیه بر « اصول » کبی
قبول ایده‌لرک بوصورته تعریف ایتک بزه داها مرجح
کورونمکده‌در :

« بر اصول که نتایجک کومهلر حالنده کی خلاصه‌لر
وارقامه مستند افاده‌لریه نمائل و مشترک حادثاتی تعریفه
واصل اولور و اونلرک تنوع‌لری ایچنده ، ظاهری
مساوات و مشابهنده متحول و قرارسز کبی کورونه‌لرک
دوام و انتظام و اطراد عرض ایدنلری طایوب آکلامه
مساعده ایدر . » بو شکل آتنده ایستاتستیک منطق
فردیتی محافظه ایدر . بشری حادثات ، مشترک و اجتماعی
جرملرک جزؤ متممی اولوق اوزره ، عددی و تصنیفی
تحقیقات نقصانی اکمال ایچون لزومی اولان علمی تحریاتی
مقدارلریه تدارک و استحضار ایدر .

فقط تطبیق‌اندک کی عمومیت ، بو عمومیتی بزه‌ایضاح
ایدن اوصاف و خواص اساسیه کبی ، عمومی اصوللر
آرسنده ، قیاسک و استنتاجک یاننده ، اوکا بر موقع
مخصوص تعیین واره ایدر . « لوسین ماریس » ک مکمل
صورتده افاده ایتدیککی وجهله ایستاتستیک ، « مخلوط و مرکب
تأثیراتک او تأثراتی هر وقت متجانس حالده غیر قابل
تقریب بر خلیطه اولیه‌رف ملاحظه و تحلیلی ایچون
قوللانیلان عمری بر لسان مثابه‌سندده‌در . » محتویاتی
اعتباریه ایستاتستیک - ینه عینی ذاتک افاده‌سنه نظراً -
جهله‌لر و مشارکتلر حالنده مطالعه ایدیلن احوال و وقایع
عملیدر .

ایستاتستیکه مختص اوصاف

۱ - اطراد لوصاف

اجتماعی علملر ساحه‌سند تجلی ایدن احوال
و وقایعه‌دی غیر بسیط قاریشقاغه قارشی قطعی و معین
فذلکه و نتیجه‌لر تنظیمه عمومی شکله‌دی بر مطالعه
مقتدر دکلدر . تولداتده ارککله قیزک همین مساوی
عددده اولدقلری هر کسجه معلومدر ، چونکه عقل
سلیمک بولدینی وجهله ، اکر بویله اولماسه‌یدی ایکی

و اندامی مسئله می ده مهم مناقشات اساسی بر سه میدان و بر مفسد . اشخاص عدلری اوزرینه بایلان اخصائی تدقیقات الدیه ابتدکی اساساره کوره ، قادیات بلوغی ار ککدن دها اول اولدینی ایچون بوسن بلوغ خارجده اولوق اوزره ، ارکک بونیک هر باشد قادیات کککدن دها اوزون اولدینی اثبات ایتشدیر ؛ وینه بلوغک ، چوقه بر سر یلمه و انکشافه برابر یاخود اون بر دیره تعقیب صورتیه واقع اولدینه و بر مؤلفک تعبیری و جمله بودورک عادتاً اینکچی بر دوغوشه بکزه دیکنه دقت ایدیلشدر . بعض مؤلفرک اصرار لرینه نظراً وجودک نشو و نمایه میل و استعدادی دایمدر ، فقط بر یاشدن و تقریباً ۳۵ دن اعتباراً بوقابلیت ، مختلف اسباب تشریحیه و فیزیولوژیجه دن دولانی ، معطلدیر . هر نه درلو اولورسه اولسون بو مسائله آنجق ایستاتستیک اصولک کوستره یله جکی بر انتظام قارشینده بولنیر ؛ عضویت بشر یه نک تناسی تحریکات کیش بر مقیاسده فائده بخش قیلیدی اساسرک علمی استحضاراتی عمومی مطالعه لرک تدارک ایده بیامه می ممکن دکلدر .

مختلف یاشلرده کی بویار حقنده کی مطالعه کانه بو بدنک اغیرلنه ، کوسک کیشلکته ، عضلاتک قوته .. الخ نسبتله تکرار ایدیه بیایر . « کتله » نک ۱۸۲۵ و ۱۸۳۵ ده نشر ایدیلان ایلمک مساعیسی بالخاصه بو مسئله لره عائددر ، مومالیه بو خصوصده کی تحقیقاتنه استناد ایدرک ایلمک دفعه « ایستاتستیک قانونی » کله می تلفظ ایلشمدر . بومیخته دیوکه : « انسان بعض قانونره توفیقاً دوغاز ، بوبر و ثولور . »

« کتله » نک بو « قانون » کله می توجهمدن مرادی مرادی حکمت طبیعه قانونلرینه معطوف اولان قوت و سخت درجه سنده دکلدر . بو کی قانونلر ثابت و دائمی بر مناسبت عمومیه افاده ایدرلر ، فقط حادثه لر بینه کی متحول نقطه لر میانشده مناسبتی تأسیس ایتش و یالکیز بدیه اندکی خطا حدودی داخلده تحقق ایتدیرلش اولان معاده قطعاً زوماری بوقدر ، « کتله » دیرکه :

انسانه تطبیق ایدیلان قانونلر ، تعیین و تحدید ایدلکلری حالده یله ، هیچ بر صورتله شخصی برشی عرض ایتز : بوبولده بر آدمه حقنده بایلق ایسته نیان کافه تطبیقات اساسندن یا ککشدیر ؛ بوطبق بر آدمک بولمی لازم کلن وقتی وفیات جدول لرینه مراجعتیه تعیین ادعا ایتک کیدور . حکمت طبیعه قانونلر یله ایستاتستیک قانونلری بینه کی فرق تخالفک انسانه تطبیق آجیق بر مسئله در ؛ بونی « کتله » نک صریح صورتده دائماً محافظه ایتدیکی ادعا اوله من .

وینه بعض ایستاتستیکچیلرک ، مادایده کی انتظام حادثات کی اجتماعی حادثه لرده ، برنده کی دیکرنده کینک عینی اولوق اوزره « قانون » نام عمومی آلتنده مقید اولدق لری کمال جرأته تصدیق ایلرینه شایع ایدر . حتی « دوفو » جهان معنوی و قوعاتک مادیات علمی و قوعاییه بر حالده اولدینی بیان ایتش و علاوه اوله رق بعض دیکشمه یین ثابت قانونلر یله وراثتک تعیین و بر قاعده آلتنه وضعی واقع بولدینی سولشدر .

« هرچهل » دخی « کتله » نک فکرینه اشتراک ایتش و « بوفل » حرکات و افعال بشر یه نک تصادف اثری یاخود فوق الطبیعه بر تأثیر محضولی اولوب ، حریت انسانیه نک بیوده و اهمیتس بر تأثیر ولوله اندازینک قارش بولدینی عمومی قانونلره اداره ایدلکلری نشر و تبلیغ ایتشدیر . دیکر طرفدن « واغنه » بوتون ایستاتستیک نظریه سستک سبیلی و معلل بر قانون عمومی تلقیسه استناد ایتدیکی فکر و ملاحظه سنده در . جهانشمول اولان بو قانون ایل بری دیکر کی تعقیب ایدن حادثات لایتقر بر سابقه به توفیقاً دوام ایدر . حادثه قانونی ، اثر و نتیجه (یاخود مقرر عاقبت) ی افاده ایدن بر حادثه ایل سبب و علت (یاخود سابقه) ماهیتده کی بر ویا متعدد حادثه لر بینه کی دائمی مناسبتدر . قانون حادثه نک مشاهبت و اطراذنی تعیین ایدر ، و سبب و علتک دائماً مساوی درجه ده اولوق اوزره حادثه یی ناصل حکم و نفوذی آلتنده بولنیدر دینی کوسترر . بر حادثه نک بو اقیاد و تبعیت حالی بولوق اولنک قانون بواق دیمکدر . مأخذ من

بو « قانون » كه سنك مناقشاته كيرمك ايسته ميرهك
يالكيز « روملن » ك بوخوصه دائر بعض مطالعاتي
آملقه اكتفا ايد بورز .

« روملن » مفلور اولديني نظر انتقاديله « قانون »
تعبيرينك ايستانتيق اطراد و انتظامه تطبيقدهني حقيقه
فضله بر اهميتي حائز اوله جنی فكرينه ايجه بر شكل
ويردي و ديدی كه « ايستانتيق » قانونك احساس
ايتديكي شيلري تدكر ايدر ، بوني ديكر عالم رجه غير
مقبول بر ماهيته دكل ، حتى اوزرينه كسدينه خاص
بر نظريه يوروتكي بيله تحيل ايلر . مثلاً « بويوك
عددلر قانونی » تعبيری « روملن » ك نظر نده بيجاره بر
افاده در . بو تعبير ، كافه احوال حقننده جاري و معتبر
قانونلرك ياننده برده او احوال و حادثاتك اوچده ايكي
ياخود درنده اوچينه ساري ديكر لر ينك بولنديني ذهاني
ويرر . او حاليه ديركه : « اصولی اولارق دوشون
هپ متفكر لر غندنده قانونك ك ضروري و لازم صفی ،
عموميتدر . بونك ايجنده - اصول و ترتيباتي اونى تطبيقه
چكلمكه برابر - اكر بحال وحادثه نتيجه سز قاييرسه
بوندن او اصول و ترتيبك ياكلس اولديغه واصل اولنور .
بوندن باشقه « روملن » ، ايستانتيق قانونی
كشفه قدر كيتديكنی و بواصول ، حرركات اجتماعيه
ساحه سنده نك و يالكيز دكله بيله بو نتيجه و وصول
ايچون ك ولود و مشر اصوللردن بری اولديغنی كوستريور .
و بيه ديور كه بو صورته الده ايديلن قانونك آتخق بر
شكلی ياخود ساده جه صانی شكلی بولنه جقدر : فقط
بوتون قانونلر كي بوده عمومی و شاذ سز اوله جقدر .
بونك آراق « بويوك عدد » ايله هيچ بر علاقه سی اولماز ،
اكر وارسه بو بويوك عدد آتخق اونى كشفه خدمت
و اونى اظهاره يارديم ايتش اوله بيلير .

بويانانته شونى ده علاوه ايدر : « ايستانتيق جيلر
وبالحاصله ك فعال و ك قيمتدار مملكت مؤسسلى ،
علمی بر تدقيقده قانونك ، ابتدائي درجه لری ، بسيط
انتظام لری ، علامات فارقه سی و علل و اسباب رابطه لری

اولان بوسجيه اعظمی دوشونكي اونوش كيدر لر .
« روملن » بو ادعائی تأييداً ار كك تولداتنك عدد جه
فائيقی قضيه -نى خاطره كيتره رك فكرينى شو صورته
تبيت ايدور : « بومسئله نك ابلك موجدی (بوراده
سوسميايى مراد ايتشدر) نك دوشونديكي كبی بوراده
لاهوئی بر اراده و نظامی ، ياخود سيمديكي ايستانتيق جيلرك
ديديكي طرز ده بر قانون طبيعى وارد نمكيدر ؛ بونلر حقيقت
حاليه بزجه داهاتاميله توضح ايتمه مش شيلردر . بوراده
بزم ايچون نقصان اولان شى صورت قطعيه ده قانون در
وبو ، ايستانتيق واسطه سله دكل ، آتخق فيسولوجي ايله
كشف ايديله جك اولان و قطعی بر عموميت كوسترييلن
قانوندر . اعتراض كوتورر بعض نقطه لری اولمله برابر
« روملن » ك بوقضيه سی بر طاق حقايقى جامعدر .
مومی ايله بوفكر لر نده جوق اوزاغه كيدر ك قانونك ،
ويرديكي ماده نك برابر نده ، حادثاتك كندی آره لر نده
دائمی و عمومی بر رابطه سوروكله دكلری فكرينى قطعی
بر صورته ادعا ايدر . بزم « قانون » تسميه ايتديكمز
عمومی و صافه ويرمكه مياي بولنديغمز بوقطعي حائز فكر
ايسه بر حقيقت اولمقدن زياده معنوی و حسی بر ملاحظه در .
مبايده قطعی الاحكام يعنى هيچ ده كيشمز اولارق آلتان
قانونلر ، اصولی بر طرز ده پايلان تحريات و تدقيقاتك
داهاتى و مكمل بر ترتيب اوزرينه بعض متنوع موضوعلرله
جريان ايتديكندن صوكرادن بيلان و آكلاشيلانلردر .
ذكامرك حدودلری ، قوللاندیغمز ادواتك مكمل اولماسی ،
خواصمز بر عجز طبيعى ويرديكندن ثنائى اولارق قبول
ايتديكمز بر حادثه نك تظاهراتى تماماً و قطعياً عینی شى
اولديغنى مطلق بر وثوق و اطمئنان ايله تصديق ايدمه ميز .
ايكي شينك بر برينك تماماً عینی اولديغنى اثباته هيچ كيمسه
ايريشمز ، چونكه اوشيلرك ذاتى اوصافینی عددلرله
ضبط ايدر كن غير متناهی و بياهيچ دكله فعلاً نوكتتمك
و آزالتمی قابل اوله مة جق بر عدله توسع ايتديكي كورولور .
كذا ، حادثاتك تظاهراتى فرعى نقطه لرله بزم مشاهده
ايدمه جكمز درجه ده توسع لر كوسترر . حال بويوك

بز صافتمز و یا غرور مز ایچده قطعیته اولاشدینغمزه
ذاهب اولورز .

تجربی علملرک بزه مطرد وثابت عد ایدرک تفهیم
ایتدکلری بر جوق تظاهرات ایسه حدودلر ایچده محصور
ومتحول اولهرق حرکتده درلر . « روملن » لک حقلی
اولدیفی جهت ایستاتستیکده « قانون » کله سیله - علم
اقتصادده کی - پایلان - سوء استعمال علمنده کوز و کور .
اصطلاح خصوصده بر جوق ایستاتستیکجیلرک قابلدکلری
یا کشفانی طومتق ایچون کلهلرک مدلوللرینه مطابقی و علمی
نظریات و عملیاتک تصنیف اوزرنده اکلاشمق لازمدر .
بر حقیقتی ، ایکی یاخود دهاز یاده حادثهلر پینده موجود
مناسباتی کو سترن قیاسی بردالات یاردمیه طانیدیفی وقت
بو صورتله الدله ایدیان نتیجه هنوز بر نظری دعوی یاخود
فرضیه علمی نامی آلتنده در . علم هندسهک اثبات ایتدیکی
حقیقتلر قانون دکل نظری دعوالردر . نه کم و تر قائمه
مربی قانونی دنیلمدیی ، فقط و تر قائمه مربی دعواسی
دنیلدیکی کی . بالعکس ، اگر عینی او حقیقتیه بر معالعه
و محاکمه عقلیه ایله اکشفایده جک برده اوزون بر تجربه
و تدقیق ایله اولاشیلرسه او وقت بر اساس بیان ایتش
اولور . و اگر احوال و وقایع پینده بر علل و اسباب
مناسبتی تأسیس ایدیلرسه اونکده بر قانون افاده ایدیلر .
« بنینی » بو مبصده « قانون » لرله « حادثاتک اطراد
و انظامنه متعلق عملی اخبارات » آردنی آیرمیلدر .
شویله که ، فلان سه کونش یاخود آی طو تولا جق دیمک
بسیط بر معلومادر ؛ ۲۲۳ دور قمرینک (۱۸ سنه ۱۱
کون ۷-۸ ساعت) هر تکرری مدتده ، اولکی خسوف
و کسوفلرک اولدجه تخمینی بر تکرری بزه طبیی
بر اطرادک عملی معلوماتی افاده ایدر ، فقط بو ادوارک
سوابقی تعیین ایله حرکت سماویه قانونلرینه ادخال
و اعاده ایدر سهک او وقت بر قانون اثبات ایتش اولورز .
ایشته ایستاتستیکده ، بسیط اطراد و یا عملی
انظاملری ، اولرک بو اطرادی دعوت یاخود بعضاً
تظاهریه مساعد و بعضاً مشاهده سی منع ایدن ایجابات
و احواله عائدک اوافق بر اساسی ایضاحله برلشدیرمه و

اکثریا « قانون » نامی اسراف صورتیه آلدیلر . و قتیله
ادعا ایدلدیکی وجهله آنا بابایه شویله بر تقدی اصولی
قونلدیفی حالده ارکک جوجق دوغاجنک فیس یولوچی
تحریرات و تدقیقاتی اعانه سیله کشف اولندیفی فرض ایدلم ؛
قادرله قوجانک یاشلری پینده کی نسبت شوا اولورسه
ارککدن زیاده قیز جوجوخی اولسی ده احتمیل بولندیفی ده
علاوه ایدلم ؛ وینه بو فرضیهک پک جوق دفعه لر فعالاً
دوغرو چیقدیفی حکمیه بونی قیاس اصول و قواعیدیه
بالتطبیق ادرلرنده مناقشه قبول ایتز بر رابطه بولورسق
اوزمان بو مثبت تنوع حقدده « قانون » اسنی قوللانمغه
حقمز اولور .

شوقدر که بو شرائط ایستاتستیک اصولده بحیحا شمه .
مشدر . ایستاتستیک بزه و ردیکی شی ، هیچ علاوه سز ،
اولهرق ، علمی بر اصولک یاردمیه الدله ایدیلن بر حقیقت
مثبتدر . ایستاتستیک بزه دوغرو ددن دوغرویه هیچ بر
ایضاحات و برمز . حادثهلر پینده کی رابطه مسبه ددن هیچ
برنی در حال اظهار ایتز . ایستاتستیک بزه دیر که :

جنس لرک مقدار نسبیسی نقطه نظر ندن جوق مقدارده
دو غوم و قه مسی تدقیق ایتدم ارکک تولداتک قیزدن براز
فضله جه اولدیفی سزه اثبات ایدمه بیلیم ، و بدیلرنده کی
نسبت $\frac{4}{5} - \frac{5}{6}$ یاخود $\frac{5}{6} - \frac{6}{7}$ در . فقط بزه ارکک
جوجوق دوغومنده کی بو فضله لق شو و یا بوسیدندر .
دیمز . او یالکیز واقعی تثبیت ایدر ، او خلقتک بر نظامی
افاده ایدر فقط ده ایلریه کیتمز . کونک برنده اگر
قانونی بیلیرسه ک بو بیلکی آنجق متوالی تحریرات ایله
حصول بوله جقدر . بو موفقیت بلکهده بر فیس یولوچی
عالمک یاخود « آمبریولوژی » [*] متخصصنک ایشی
اوله جقدر ، فقط بر ایستاتستیکجینک الدن چیقجه جغه
احتمال و برمه لیدر . قانونک کشفه ایصال ایدم جک اولان
تحریراتده بلکه ایستاتستیک اصوله مراجعته محل و مناسبت
بولنه جقدر . بویه بر احتمال بزه هر شیدن اول ایستاتستیک ،
[*] « مبحث الجنی - ذوی الحیاتک آنقار ندن نابو یغیه قدرکی
تعضوله ، انقلابات ذاتیه سیله و تکدیلله مشغول اولان علم شعبه سی .
بولک عمومی ، توصیفی و مقایسه ایسی واردر .

موقعی آری علم‌آمده بولان بر اصولدن عبارت اولدیغنی کوسریر .

خلاصه ، ایستانتیق طبیعی اطراد وانتظاملری تحقّق ایتدیرر ، وقانون کشف ایتمز . بونکله علمی بر اصول وظیفه‌سی ایفای ایتش اولور ، و قیمتنی زورلریق و اونک صحیح صورتده قبول ایتدیکی کله‌لری چه ویره‌رک ایستانتیق اصوللریله اثبات ایتدیش طبیعی نظاملره قانون اسعی ویره‌رک ماهیتی اخلال ایتمه‌ک شرطیله ایستانتیق ایفا ایتدیکی وظیفه‌حقده ایچه فایده‌لی و شرف‌لی دنیایه سبیلر . یوقاردنیری ایراد ایدیلان ادله‌یه بر ازشی ده‌اعلاوه ایتک لازم‌کلیسه ، حصول قناعت ایچون شونی‌ده قید ایدرزکه « ایستانتیق قانونی » نامیله ترین ایدیلان مقصدلر و اطرا‌دارلده بر کونه قطعیت و دوام و قرار یوقدر . شیمیدی قطعی کوریلان بو « قانون » لر آتقیق زماننده اولیه‌درلر ، زیرا اونلر مادام‌که تعدیلاته معروض‌درلر کونک برده تظا‌هرلرندن بیله منقطع اوله‌سیلرلر ؛ اونلرک بومسافانده قطعی برشیلری یوقدر چونکه صورت تظا‌هرلری بر مملکتندن و حتی بر ولایتدن دیکرینه‌ده کیشیر ؛ اونلر حتی بر وقت یا خود بر موقع اعتبار یلده‌ده قطعی و برقرار دکلدلر ، زیرا کندنی طرز موجودیتلریلده مختلف و یکدیگرندن فرق‌لی صنوف اجتماعیه ایچنده‌کی تظا‌هرلری اعتبار یلده‌ده دیکشیرلر .

ایستانتیق دوام و تقررلر تمامیله نسیدرلر ؛ ثابت و یا متحول عنصرلرک ائتلافندن نتیجه‌لن بر حرکته زمانک و مطالعه ایدلدکلری برک تأثیرانه دوجار اولورلر ؛ بر زمان بر زمرة ایچون حقیق اولان بوشلر اوزمهرنی ترکیب ایدن فردلر ایچون صحیح اوله‌مزلر . بونلر « غایغیو » نک دیدیکی وجهیه بونلر ، ظهور ایتدکلری سبیلر کی تالی ، بر دیکردن مشتق و تجربی اولان حال ووقعک قانونلر یدر .

ایستانتیقیه عائد جمع و تألیف واحتمالات حقنده

معلومات عمومیه

علمی و قوفولک بونکسک وصف و تعبیری افاده ایده‌سیلمک ایچون یالکیز برکله واردرکه اوده « قطعیت » در ،

فقط بزم تحلیلاتمز ایچندن سه‌زدیکمز یا خود شویله یاری سه‌جدیکمز بوشا‌حقیه اولاشق هنوز یقین دکلدلر . هر و قوفولک نسیدر ؛ بونکله مکملی بیله - بونکسک اولقله برابر - بر طاقم احتمالاتی طولیلا یوب برلشدریمکدن بشقه برشی دکلدلر . الک عمومی اوله‌رق قبول ایدیش نظر یلرک کشفیات جدیده‌ایله کونکزدن سوکولدیکی واقع اولمقده‌در . بو بزم ایچون صبرایله چکلن بر مذلت کیدر ؛ بونکی مستندات و وثائق اوزرینه‌کی بر نظریه بنا ایتمه‌دن امکانش برشی دکلدلر ، چونکی بر اساس و فکر اوزرنده ترکیب و تألیف عملیه‌سی ایله همان بومی اولارق تجربه‌لر یا عبق احتیاجی عمومی و زوال بولماز برشدر . دنیانک یمیرسز عنی‌العمما قانونلرله اداره ایدلدیکی قناعتی و ایچنده یا شادایغمز حادثاتک حکمتنی کشف امیدنی بزم ایچون آشیانان بیرامیان بر قوندر . موسیو « امیل بوردل » ک تعبیری وجهیه : « انسان ، کندنی بر مقصده عرض و تقدیم ایدیه‌سیله چکنی آ کلا‌نجیلا ویدن اصلایوز جورمز ؛ حتی تاریک الک قارا کلکی دورلنده‌سیله ، مادی حیاتک همان بونون غیرت و همتری مص و اعما ایتدیکی زمان ازمئه قدیمه‌ک مفکره نوری محافظه و دور ایتک ایچون عقل و ادراکی استخدام ایدن شووالیه‌لر بولومشدر . »

مفرد بر تجربه بزم بیلکی صوسز لغمز کیده‌ره‌مز . بر حادثاتک تسلسل و تقررنده‌کی طرز و اسلوبه آگاه اولوق ایستوروز . حادثاتک علل و اسبابی آراق ، بزی بوکا جبر ایدن الک اصیل و طیفه‌در ، چونکه بزم ، فرض محال اوله‌رق ، کافه حادثاتک علل و اسبابی آ کلا‌رسق عینی حمله‌ایله ، اونلرک ایلریده اولاجق تکررلنده‌کی احوال و کیفیاتی ، و بناء‌علیه نوعاً آتی‌ده کشف ایده‌چکیز . عقلک بزمه‌بونی بوش بر خولیا اولدیغنی سولیه‌سی شایان اهمیت دکلدلر . بوعومی و قطعی کشف‌ایله اضافیت اده‌سنده اولیه بر مسافه واردرکه بزم بیلکیزک کوچوککی اوراده بر باصماق آتلا‌غنی دائماً تجربه ایده‌سیلر . بوندن صرف نظر ، بر ترقی دیکرینی تهیه و جابایدر ، جموله‌معنویه‌مز علاوه ایدیش اولان مثبت بر بیلکی ، بزم اولجه خیل

«ایستاتستیک احتمالاتی» نهوقوف طاسلاغنی یا بنزدن اول جمع و تألیف - Combination و «ابدال - Permutation» -
 نر مواد و عناصر یله مشغول اولمی مجبور نیدر .

مطالعه ایدیه جکمز متعدد مواد و اشیا رهنده نظاملر و ترتیب اوله جینی کبی تحول و تبدلارده ظاهر اولور و بونلر اوزرینه بک جوق و متنوع جمع و تألیف اشکال و نمونه لری تصور ایدیه سیلر .

علوم ریاضیه لک «تألیفی تحلیل» نامی و بریلن بوقسمنک غایه سی ، معین احوال و کیفیات داخلنده صریه قونوب تنظیم ایدیه سیله جک مواد و اشیا بی مختلف صورتلر و طرز لرله تعداد ایشکدر . «تألیفی تحلیل» لک البسیط حالی :

(آ) ترتیب و تنظیم ، (ب) ابداللر ، (ج) جمع و تألیفلر ددر . «سانله ی زه وونس» اسمنده کی عالمک مطالعه و تعریفی موجب بنجه تألیفی حساب ریاضیاتک لک مراقف و عجیب قسملرندن بریدر ؛ اونده کی علم جیره عائد اشکال جمع و تألیف اساسلر یله تعیین ایدلشددر ، و حساب احتمالی به کیردن اساس عملیاتی ده «تألیفی تحلیل» عملیه لرندن فرقلی دکلدر . (ابدال) طریقیله واصل اولنان و هر حالده غیر قابل تعریف اولان نامتناهی عددلر هر وقت بر غرایب و حیرت موضوعی تشکیل ایشلدردر . مشاهیردن «پاسقال» و «له نیسچ» بونوک بر مراقایله بو ابدال و جمع تألیف حسابلرینه وقف مساعی ایشلر و «ژاق برنونی» دخی حیاتیاتک بر قسمتی بوموضوعه عائد تدقیقاته حصر ایشلدر . ایستاتستیک تدقیقاتک بوا اساسلرنده ترتیب و تنظیم ایله ابدال و جمع و تألیف عملیه لری تکرور سنر اولدقلری کی ینه بونلرک تکرر ایدن نوعلری یعنی عینی مواد و اشیا تک عینی مآلده تکرار ایدیانیه ده واردر .

کودون ، یکی بر معلوماتک ضبطی ایچون هیچ دهه فائده سر دکلدر . یکی بر پیلکنیک دیکر بر پیلکنی ، غیر قابل اجتناب صورته ، جاب ایدیه جکی بر قانون علمیدر . مقصده دوغرو آدیم آدیم یور یورز : اوزاق اولسه سیله نه وار ، اوکا یا قلا شیورزیا !

«ایستاتستیک قانونی» تعبیردن نه آکلامتی ایجاب اشدیکنی بر ازا اول سوبلش و مدلولاتک حادثات ازمسنده اثبات ایدیلن اطراد و انتظامی افاده اشدیکنی کو مترشدک . بو معناده علل و اسبابک ایضاحی جیتی یوقدر ، فقط هیچ اولما زسه اطراد و انتظامی کشف ایش اولق قیمتی واردر ، چونکه بو کشف متفکری علل و اسباب ایزی اوزرینه کو تورو . تحلیل قاعده لرینک یاردمیه بو آرایجی احتمال که ثابت اسبابی تصادفی اسبابدن آیرمه مه موفق اولور و اووقت نهایی غایه لک ایضاحی یولنه کیرمش بولتور ؛ بالتسبه وضع اولان بو درجه یه اینه سیله علمی تحریات بونده زورلی بر مشکلاته معروضدر .

دنیا تک و حیاتیاتک مشوش و مخلوط اولمی تصورک فوقددر . ذاتاً بو مشوشیت اولنک طبع اصلیه سنده مندرجدر . بزجه سکون نام آتجق ثولومی اخطار ایدر . حیات حرکتدر ، تبدلدر ، تنوعدر ، ترکیب و اختلاطدر . علل و سباب ایسه تسلسل ایلر و بر برینه کچرلک چایشیر ، متقابل حرکتلر یله آرترار تضاعف ایدرلر . بونلری ناصل تصنیف و تعداد ایشلدر ؛ چونکه محتمل حادثاتی طایمزدن اول ممکن حادثاتی در پیش ایتلی [۱] . بونک سبب و حکمتی

[۱] محتمل کلمه سی فرانسه زجه ده probable مقابلی و ممکن کلمه سی ده «possible» مقابل اولورق آلدق . محتمل تعبیری وقوعی غالب و جوق اولان احوال و قایع حقدده و ممکن تعبیری ایسه اوله یامیسی قابل یعنی امکان داخلنده بولدن شلری توصیفده قولالینلور . بونلری «لاروس» آنسیقلوپدیسی بوجه معروض تعریف ایشلدر .

